

Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 14. april 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, ligningsloven og skattekontrolloven.

(Fredning af landskabsarkitektoniske værker, systematisk fredningsgennemgang, statslig overtagelse, fradrag for udgifter m.v.)

[af kulturministeren (Carina Christensen)]

1. Ændringsforslag

Kulturministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 16. december 2009 og var til 1. behandling den 22. januar 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kulturministeren sendte den 9. oktober 2009 dette udkast til udvalget, jf. KUU alm. del – bilag 10. Den 20. januar 2010 sendte kulturministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Bygnings Frednings Foreningen, BYFO,
Bygningskultur Danmark,
Danske Godser og Herregårde,
Dansk Skovforening,
Foreningen Straatag,
Poul Himmelstrup, Dragør,
Landsforeningen for bygnings- og landsskabskultur,
Tolvmandssektionen i Landbrug & Fødevarer og
Æstetisk Raad.

Kulturministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Bygnings Frednings Foreningen, BYFO,
Bygningskultur Danmark,
Foreningen Straatag,
Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur og
Æstetisk Raad.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 36 spørgsmål til kulturministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Udvalget har noteret sig notatet fra Kulturarvsstyrelsen om de initiativer, styrelsen har iværksat i forhold til kommunerne vedrørende bygningskulturen.

Notatet er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *kulturministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 4

1) I *stk. 1* ændres »1. marts 2010« til: »1. juni 2010«.

[Ændringen udsætter lovens ikrafttrædelsesdato 3 måneder]

2) I *stk. 4* ændres »28. februar 2010« til: »31. maj 2010«.

[Ændringen af denne overgangsbestemmelse er en konsekvens af udsættelsen af lovens ikrafttrædelsesdato i 3 måneder]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juni 2010.

Til nr. 2

Det foreslås, at anmodninger om statslig overtagelse i henhold til § 12 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, som er modtaget i Kulturarvsstyrelsen senest 31. maj 2010, behandles efter de hidtil gældende regler.

Troels Christensen (V) Ellen Trane Nørby (V) Flemming Damgaard Larsen (V)
Preben Rudiengaard (V) nfmd. Karin Nødgaard (DF) fmd. Pia Kjærsgaard (DF)
Henrik Rasmussen (KF) Steen Konradsen (KF) Simon Emil Ammitzbøll (LA)
Mogens Jensen (S) Lise von Seelen (S) Leif Lahn Jensen (S) Yildiz Akdogan (S)
Pernille Frahm (SF) Holger K. Nielsen (SF) Erika Lorentsen (RV) Per Clausen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 93

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og kommenteret høringsnotat, fra kulturministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 27/1-10 fra Poul Himmelstrup, Dragør
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 5/2-10 fra Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur
6	Henvendelse af 8/2-10 fra Bygnings Frednings Foreningen, BYFO
7	Materiale, som Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur anvendte i forbindelse med deres foretræde for udvalget den 10/2-10
8	Ændringsforslag fra kulturministeren
9	Henvendelse af 15/2-10 fra Æstetisk Raad
10	Henvendelse af 11/2-10 fra Bygnings Frednings Foreningen, BYFO
11	Henvendelse af 22/2-10 fra Foreningen Straatag
12	Henvendelse af 8/3-10 fra Tolvmandssektionen i Landbrug og Fødevarer m.fl.
13	Henvendelse af 16/3-10 fra Bygningskultur Danmark
14	Henvendelse af 18/3-10 fra Æstetisk Raad
15	Ændringsforslag (til erstatning af tidligere fremsendte ændringsforslag), fra kulturministeren
16	Henvendelse af 21/3-10 fra Æstetisk Raad
17	Henvendelse af 22/3-10 fra Poul Himmelstrup, Dragør
18	1. udkast til betænkning
19	Notat fra Kulturarvsstyrelsen om de initiativer, styrelsen har iværksat i forhold til kommunerne, fra kulturministeren
20	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 93

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om lovforslagets formål i relation til affredning, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om lovforslagets bemærkninger om et forventet skatteprovenu i kommunerne som resultat af affredning, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om et forventet skøn fra Kulturarvsstyrelsen over antallet af forventede affredninger, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om fleksibilitet i fredningsbestemmelserne, f.eks. differencierede fredninger som alternativ til affredning, til kulturministeren, og

ministerens svar herpå

- 5 Spm. om, hvad affredninger vil betyde for kommunernes ansvar i forhold til bevaringsværdige bygninger, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om erfaringerne med, hvorvidt kommunerne lever op til deres ansvar og udarbejder bevarende lokalplaner, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om vejlende handlingsplaner er afgørende i forhold til at kunne modtage tilskud til vedligeholdelse m.v., til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvorfor ejere af fredede ejerlejligheder ikke kan fradrage vedligeholdelsesudgifter, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvorfor lovforslaget ikke giver mulighed for fredning af hele bygningsmiljøer, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvorfor bygningsfredningslovens værkbegreb ikke er præciseret i den foreslåede lovændring, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om der er forskel på økonomiske og restaureringsmæssige bindinger for henholdsvis en bevaringsværdig ejendom og en fredet ejendom, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om mulighed for særlige tilskudsordninger for ejere af fredede huse, som ikke kan betale for vedligeholdelse, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvordan forholdet er mellem fredninger af »almindelige huse« – landhuse og bindingsværkshuse og større bygninger – herregåde og slotte, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om en uddybning af den forkortede sagsbehandlingstid i Kulturarvsstyrelsen, der er nævnt i lovforslagets bemærkning, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om gamle træskibe kan fredes i henhold til bygningsfredningsloven, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om kommentar til henvendelsen af 27/1-10 fra Poul Himmelstrup, Dragør, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om kommentar til henvendelsen af 5/2-10 fra Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om kommentar til henvendelsen af 8/2-10 fra Bygnings Frednings Foreningen, BYFO, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om kommentar til henvendelsen af 15/2-10 fra Æstetisk Raad, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om kommentar til henvendelsen af 11/2-10 fra Bygnings Frednings Foreningen, BYFO, til kulturministeren, og ministerens svar herpå

-
- 21 Spm. om kommentar til henvendelsen af 22/2-10 fra Foreningen Straatag, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om det vil være hensigtsmæssigt at sikre et formaliseret og forpligtigende samarbejde mellem Kulturarvsstyrelsen og kommunerne, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om at udarbejde et ændringsforslag, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm., om det vil have retslig betydning for beskyttelsen af en bygning, hvis Kulturarvsstyrelsen i forbindelse med en affredning indstiller, at bygningen udpeges som bevaringsværdig, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om at udarbejde et ændringsforslag, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm., om en omhyggelig affatning af fredningsbeskrivelserne for enkelte bygninger vil kunne sikre en retslig beskyttelse af samspillet med omgivelserne, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm., om Kulturarvsstyrelsen kan pålægge en kommune at udarbejde en bevarende lokalplan, hvis en fredet bygning indgår i en væsentlig helhed med andre bygninger, som ikke er fredede, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm., om ministeren har overvejet, om anbefalingen fra Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur om obligatoriske kommunale Lokale Bevaringsråd skal indgå i lovændringen, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om kommentar til henvendelse af 8/3-10 fra Tolvmandssektionen i Landbrug og Fødevarer m.fl., til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om kommentar til henvendelsen af 16/3-10 fra Bygningskultur Danmark, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om kommentar til henvendelse af 18/3-10 fra Æstetisk Raad, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om regneeksempler på, hvad fritagelsen for betaling af grundskyld for fredede bygninger har af betydning rent økonomisk, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm., om der er mulighed for at kræve grundskylden tilbagebetalt af ejere, der ikke overholder deres forpligtelse til at vedligeholde en fredet bygning, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om en model, hvor den ikkeindbetalte grundskyld skal anvendes til at vedligeholde fredede bygninger, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om kommentar til henvendelsen af 21/3-10 fra Æstetisk Raad, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om kommentar til henvendelsen af 22/3-10 fra Poul Himmelstrup, Dragør, til kulturministeren, og ministerens svar herpå

Notat fra Kulturarvsstyrelsen om de initiativer, styrelsen har iværksat i forhold til kommunerne

Notater er optrykt efter ønske fra udvalget

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

13. april 2010

Efter aftale på møde den 9. april 2010 i Kulturministeriet om forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, ligningsloven og skattekontrolloven (L 93), fremsendes hermed notat fra Kulturarvsstyrelsen om de initiativer, styrelsen har iværksat i forhold til kommunerne.

Per Stig Møller

12 APRIL 2010

KULTURARVSSTYRELSEN

NOTAT

INITIATIVER MED KOMMUNERNE OM BYGNINGSKULTUR

Kommunerne fik overdraget hovedansvaret for bevaringen af kulturarven i forbindelse med kommunalreformen i 2007, da kommunerne fik hovedansvaret for den fysiske planlægning. Kulturarvsstyrelsen vurderer, at der ligger et stort potentiale for kommunerne i at anvende kulturarven som strategisk ressource ved at integrere kulturarven i den fysiske planlægning. Derved kan den bruges aktivt og offensivt i forbindelse med kommunens udvikling. Kulturarven kan skabe identitet og bidrage til at sikre kvalitet i omgivelserne.

Kulturarvsstyrelsen har, i samarbejde med kommunerne, iværksat en række initiativer. Det er styrelsens opfattelse, at bygningskulturen generelt opprioriteres i kommunerne efter kommunalreformen, og at de iværksatte initiativer understøtter denne udvikling.

- Bygningskultur 2015. Kulturarvsstyrelsen, Realdania, Kommunernes Landsforening og Landsforeningen for Bygningskultur og Landskabskultur gennemfører i 2010-2015 et koordineret initiativ, der skal forny viden om og interessen for bygningskulturarv både blandt ejere, kommuner og offentligheden med fokus på de fredede- og bevaringsværdige bygninger, helheder og bebyggede strukturer. Til at understøtte dette initiativ vil der være en tværgående forskning og formidling. Samlet bevilling ca. 71 mio. kr.

-
- Industrisamfundets Kulturarv. I 2004-2007 satte Kulturarvsstyrelsen fokus på industrisamfundets kulturarv med udpegningen af 25 nationale industriminder og 161 regionale industriminder. De 25 nationale industriminder beskriver samlet den industrielle udvikling i Danmark gennem de sidste 150 år. Kulturarvsstyrelsen arbejder i dag gennem dialog og partnerskab med virksomhederne og offentlige myndigheder med at udvikle industriminderne til en aktiv kulturarvsressource til glæde for virksomheden, borgeren og turisten, f.eks. udviklingen af en hel ny bydel på Carlsberg-grunden i København. I december 2009 lancerede Kulturarvsstyrelsen websitet www.25fantastiske.dk, som gennem lyd, billede og tekst formidler de 25 væsentlige danske industrier.
 - Industrisamfundets havne. I de senere år har der været et stort fokus på en ændret anvendelse af havnene i Danmark. Derfor har Kulturarvsstyrelsen i 2008 lavet en undersøgelse af bygninger, miljøer og bevaringsværdier på danske havne. De mange bygninger og anlæg i de større danske erhvervshavne udgør væsentlige dele af kulturarven, som med fordel kan indgå i den fremtidige planlægning og udvikling af havnene. I 2009 udgav Kulturarvsstyrelsen en analyse af 6 danske og 4 udenlandske havne som eksempler på, hvordan kulturarven har givet værdi til den fornyede havn.
 - Kortlægning af bevaringsværdier. Databasen »Fredede og Bevaringsværdige Bygninger« – www.kulturarv.dk/fbb indeholder samtlige fredede - og bevaringsværdige bygninger i Danmark. Databasen er tilgængelig for alle borgere og myndigheder. Databasen udvikles løbende. P.t. udvikles den i samarbejde med fire kommuner med henblik på, at databasen kan rumme større helheder.
 - Publikationen »Turisme og verdensarv«: I 2009 arrangerede Kulturarvsstyrelsen en seminar-række for de centrale aktører knyttet til de danske verdensarvssteder. Kommunerne spiller sammen med ejerne, turismefolk og museer en central rolle for etableringen af stærke samarbejder, der giver muligheder for ny og større værdiskabelse i forbindelse med turismeerhvervet. Publikationen dokumenterer erfaringer med samarbejdet om kulturarvsturisme, til inspiration for andre kommuner.
 - Den 5. maj 2010 lancerer Kulturarvsstyrelsen et stort borgerinddragende website om væsentlig dansk kulturarv, »1001 fortællinger om Danmark«. Fortællingerne på websitet spænder vidt, fra kongeslotte til sindssygeanstalter. Alle landets kommuner er repræsenteret med fortællinger på websitet. Alle kan tilføje nye fortællinger, billeder, video til websitet eller kommentere på de eksisterende steder. Websitet giver hermed kommunerne en unik mulighed for at synliggøre de kulturtilbud, oplevelser og den kulturarv, som findes i kommunen for borgerne og for potentielle turister.
 - »Kulturarv – en værdifuld ressource for kommunernes udvikling«. Kulturarvsstyrelsen og Realdania gennemførte i 2005 en landsdækkende undersøgelse, hvor resultaterne sætter fokus på de fordele, som kommunerne kan opnå ved at inddrage kulturarven mere aktivt i deres kommende kommuneplaner. Undersøgelsen viste store potentialer i at udnytte kulturarv til udvikling af kommunernes profil, tiltrækning af borgere, erhverv og turisme.

- Kulturarvskommuner. 54 af landets 98 kommuner ville gerne være med i Realdanias og Kulturarvsstyrelsens næste projekt. Haderslev, Hvidovre, Hjørring og Aalborg blev de første kulturarvskommuner i 2006-2008. Erfaringerne fra deres arbejde blev så positive, at kommunerne indarbejdede kulturarven i deres planstrategier og hvordan man kan arbejde udviklingsorienteret med kulturarven i planlægningen. I 2008-2010 er der udnævnt fire nye kommuner, Mariagerfjord, Halsnæs, Vordingborg samt »Det Sydfynske Øhav« (samarbejde mellem Faaborg-Midtfyn, Ærø, Langeland og Svendborg kommuner).
- Kulturarven som ressource i den strategiske og fysiske planlægning. I 2008 har Dansk Byplanlaboratorium og Kulturarvsstyrelsen afholdt det første kursusforløb om kulturarv og planlægning. Formålet var at styrke samarbejdet om kulturarven mellem kommunens planlæggere, kulturmedarbejdere og de lokale museer.
- Kulturarvsstyrelsen har taget flere særlige initiativer over for kommunerne til at inddrage kulturarven som et aktiv i kommunernes udvikling og byplanlægning. I 2010 blev der lanceret en elektronisk eksempelsamling om bevarende lokalplaner, ligesom styrelsen er ved at udarbejde en guide til kommunerne med forskellige metoder, argumenter og eksempler på kulturarvens betydning i den fysiske planlægning og byudviklingen.
- Kommuneatlas – kulturmiljøatlas – kulturarvsatlas. Fra 1987 og indtil 2007 har Kulturarvsstyrelsen i samarbejde med kommunerne lavet kommuneatlas med registrering og kortlægning af bevaringsværdier i byer og i bygninger, opført før 1940. Fra 2002 udvides arbejdet til også at omfatte bygningshelheder – kulturmiljøatlas med Langeland, Bornholm, Gentofte og Morsø. Fra 2005 udvides arbejdet med kulturarvsatlas til at omfatte en kortlægning af en kommunes eller en større regions faste kulturarvs værdier med bygninger, fortidsminder, kulturmiljøer, byer og kulturlandskaber, med Møn og Vadehavet (4 kommuner). Indtil i dag er der udgivet 90 atlas, omfattende omtrent samtlige byer og større landbebyggelser i Danmark.

Steen Hvass

Direktør